

BARUC

Kabilang ang aklat ni Baruc sa mga huling isinulat na mga aklat ng Biblia. Sinulat ito sa huling dantaon bago kay Kristo sa isa sa mga pamayanan ng mga Judiong nasa labas ng Palestina.

Tinitipon nito ang ilang tekstong maaaring makatulong sa mga Judiong nagkawatak-watak:

– isang “panalangin ng mga itinapon” na nagpasidhi sa kanilang pananabik sa Lupang Banal.

– isang magandang tula tungkol sa karunungan (3:9-4:4)

– ilang mga inspiradong teksto mula sa mga propeta ng pagkatapon

– isang “sulat ni Jeremias”, na kontrobersiyal na teksto laban sa mga diyus-diyusan (Bar 6).

Dahil may ilang talata ritong nasusulat sa estilo ni Jeremias, ipinalagay na si Baruc na sekretaryo (tingnan ang Jer 36) ni Jeremias ang sumulat ng aklat na ito.

Dalangin ng mga itinapon

1 Ito ang mga salita sa aklat na sinulat ni Baruc, na anak ni Nerias, na anak ni Maasias, na anak ni Sedekias, na anak ni Sedei na anak ni Helkias. ² Isinulat iyon sa Babilonia sa ikapitong araw ng buwan sa ikalimang taon, pagkatapos na sakupin at sunugin ng mga Kaldeo ang Jerusalem.

³ Binasa ni Baruc ang mga salita sa aklat na ito kay Yeconias, na anak ni Yoakim, na hari ng Juda, sa harapan ng buong bayan na dumating upang pakinggan ang pagbasa niyon. ⁴ Naroon ang mga maharlika at mga anak ng mga hari, ang matatanda at lahat ng taong-bayan, mula sa pinakahamak hanggang sa pinakadakila – lahat ng naninirahan sa Babilonia sa malapit sa Ilog Sudi.

⁵ At nanangis sila, nag-ayuno at nanalangin sa harapan ng Panginoon. ⁶ Lumikom din sila ng salapi batay sa makakaya ng bawat isa ⁷ at ipinadala nila ito sa Jerusalem, sa paring si Yoakim, na anak ni Helkias, na anak naman ni Salom, at sa iba pang mga pari at sa lahat ng bayang kasama niya sa Jerusalem.

⁸ (Ang Baruc na ito ang bumawi ng mga banal na sisidlang ipinagawa ni Sedekias, anak ni Yosias, na hari ng Juda, makaraang nakawin mula sa Templo. At ibinalik niya ang mga iyon sa Judea sa ikasampung araw ng buwan ng Sivan, ⁹ matapos ipatapon ni Nabucodonosor, na hari ng Babilonia, si Yeconias, ang mga pinuno, mga panday, mga maharlika at mga taong-bayan na dinalang bihag sa Babilonia.)

¹⁰ Sinabi ng liham: “Narito ang salaping padala namin; ipambili ninyo ito ng mga susununging handog at handog na pantubos sa kasalanan, at ng kamanyang; maghanda ng pangalay at ihandog iyon sa altar ng Panginoong ating Diyos. ¹¹ Ipanalangin ninyo ang buhay ni Nabucodonosor, na hari ng Babilonia, at ng kanyang anak na si Baltasar, upang matagumpay sila sa lahat nilang gawain. ¹² Sa gayon palalakasin kami ng Panginoon at liliwanagan ang ating mga mata. Mamumuhay tayong naliliman ni Nabucodonosor, na Hari ng Babilonia, at ng kanyang anak na si Baltasar. Hahaba ang ating buhay sa paglilingkod natin sa kanila sa mahabang panahon at kaaawaan nila tayo.

¹³Manalangin din kayo para sa atin sa Panginoong ating Diyos sapagkat nagkasala tayo sa kanya at hindi pa naaalas sa atin ang poot ng Panginoon at ang tindi ng kanyang galit. ¹⁴Basahin ninyo itong aklat na ipinadadala namin sa inyo upang mabasa sa harap ng bayan sa Bahay ng Panginoon sa araw ng Kapistahan at sa iba pang angkop na araw.

¹⁵Sabihin ninyo: Makatarungan ang ating Diyos lamang, at kahihyan at kalituhan naman ang nararapat sa taga-Juda at taga-Jerusalem sa araw na ito – ¹⁶sa ating mga hari at prinsipe, sa ating mga pari, mga propeta at sa ating mga ninuno, ¹⁷sapagkat nagkasala tayo sa Panginoon. ¹⁸Sinuway natin siya at hindi pinakinggan ang tinig ng Panginoong ating Diyos; hindi rin sinunod ang mga utos na iniharap sa atin. ¹⁹Mula sa araw nang ilabas ng Panginoon ang ating mga ninuno buhat sa lupain ng Ehipto hanggang sa panahong ito, sinusuwat natin ang Panginoong ating Diyos at nagpabaya tayo na pakinggan ang kanyang tinig.

²⁰Dahil dito kumapit sa atin ang mga kasamaan at sumpang ipinahayag ni Yawe sa bibig ni Moises na kanyang lingkod nang araw na ilabas ng Panginoon ang ating mga ninuno mula sa lupain ng Ehipto upang bigyan sila ng lupaing umaapaw sa gatas at pulot-pukyutan. Ito ang ating kalagayan ngayon. ²¹Hindi rin natin pinakinggan ang tinig ng Panginoong ating Diyos na nagsalita sa pamamagitan ng mga propeta na sinugo niya sa atin. Sinunod ng bawat isa sa atin ang kanyang pusong balakyot, pinaglingkuran ang mga diyos-diyusan at ginawa ang masama sa paningin ng Panginoong ating Diyos.”

2 ¹Kaya tinupad ng Panginoong ating Diyos ang salitang ipinahayag niya laban sa atin, laban sa mga hukom na namahala sa Israel, laban sa ating mga hari, mga pinuno at mga taong-bayan ng Israel at Juda.

²Walang nagawa sa silong ng langit na makatutulad sa ginawa niya sa Jerusalem, kagaya ng nasusulat sa aklat ni Moises. ³Kinain pa natin ang laman ng ating mga anak na lalaki at babae. ⁴At ibinigay tayo sa kapangyarihan ng lahat ng nakapaligid na kaharian, at naging halimbawa tayo ng sumpa at kasawiampalad sa mga kalapit-bansa na pinagkalatan sa atin ng Panginoon. ⁵Pinangibabaw tayo, sa halip na mangibabaw, sapagkat nagkasala tayo sa Panginoong ating Diyos at hindi natin pinakinggan ang kanyang tinig.

⁶Makatarungan ang Panginoong ating Diyos, subalit kahihyan ang nararapat sa atin ngayon at sa ating mga ninuno. ⁷Sumapit sa atin ang

lahat ng kasamaang ipinahayag na ng Panginoon laban sa atin. ⁸At hindi man lamang natin ipinanalangin sa Panginoon na patalikurin tayo sa ating masasamang niloloob. ⁹Kaya ipinaglaan tayo ng Panginoon ng mga kasamaang ito at pinabayaang bumagsak sa atin, sapagkat makatarungan ang Panginoon sa lahat ng ipinag-utos na gawin natin. ¹⁰Hindi natin pinakinggan ang kanyang tinig; hindi natin sinunod ang mga utos na iniatas sa atin ng Panginoon na sundin.

¹¹At ngayon, Panginoong Diyos ng Israel, ikaw na naglabas sa iyong bayan mula sa Ehipto sa iyong malakas na kamay, kalakip ng mga himala at kababalaghan at malaking kapangyarihan, ikaw na nag-unat ng iyong braso at nabantog na tulad ngayon – ¹²nagkasala kami. Mga lapastangan kami, Panginoon, at di-makatarungan, nagwalang-bahala sa lahat ng iyong mga utos. ¹³Lumayo nawa sa amin ang iyong galit, sapagkat ilan na lamang kaming nalalabi sa mga bansang pinagkalatan mo sa amin.

¹⁴Pakinggan mo ang aming pagsamo at panalangin, O Panginoon. Iligtas mo kami para sa iyong karangalan at gawin mo kaming kalugod-lugod sa mga nagtapon sa amin. ¹⁵Ipaalam mo sa buong daigdig na ikaw ang Panginoong aming Diyos sapagkat dinadala ni Israel at ng kanyang lahi ang iyong ngalan. ¹⁶Panginoon, tumingin ka mula sa iyong banal na tirahan at isaisip mo kami; Panginoon, ikiling mo ang iyong tainga at makinig; ¹⁷Panginoon, imulat mo ang iyong mga mata at isalang-alang; hindi ang mga patay na nakahimlay sa kaharian sa ilalim ang magpupuri sa iyong luwalhati at katarungan, yamang inagaw na ang hininga mula sa kanilang dibdib. ¹⁸Higit na ang magpupuri sa iyo ay ang mga taong nagdadalamhati dahil sa mabigat nilang pasanin, naglalakad na nakatungo at hapung-hapo, yuko at mahina ang loob, may malabong mata at nagugutom na kaluluwa. Sila ang makakakilala ng iyong luwalhati at katarungan, O Panginoon.

¹⁹Hindi kami sumasandig sa kabutihang ginawa ng aming mga ninuno at ng aming mga hari sa paghingi ng awa sa iyong harapan, O Panginoong aming Diyos. ²⁰Ibinagsak mo sa amin ang iyong galit at poot, tulad ng ipinahayag ng iyong mga lingkod na mga propeta na nagsabi: ²¹“Sinasabi nga ng Panginoon: *Yumuko kayo at maglingkod sa hari ng Babilonia* at maninirahan kayo sa lupaing ipinagkaloob ko sa inyong mga ninuno. ²²Ngunit kung hindi kayo makikinig sa utos ng Panginoon na paglingkuran ang Hari ng Babilonia, ²³wawakasan ko

ang awitin ng galak at tuwa sa mga bayan ng Juda at sa Jerusalem, gayundin ang awit ng mga bagong-kasal, at ang buong bayan ay magiging disyertong walang naninirahan.

²⁴Hindi namin pinakinggan ang iyong paanya-yang paglingkuran ang hari ng Babilonia, kayat tinupad mo ang iyong ipinahayag sa pamamagitan ng iyong mga lingkod, na mga propeta, na kukunin mula sa kanilang mga libingan ang kalansay ng aming mga hari at mga ninuno. ²⁵At nalantad sila sa init ng araw at lamig ng gabi. Namatay ang mga tao sa matinding paghihirap, sa gutom, sa tabak at salot. ²⁶At ang tahananang nagdadala ng iyong pangalan ay ginawa mong guho hanggang ngayon dahil sa kasamaan ng sambayanan ng Israel at ng Juda.

²⁷Gayunman, pinakitunguhan mo kami, O Panginoong aming Diyos, nang may kagan-dahang-loob at malaking kabaitan, ²⁸tulad ng ipinahayag mo sa pamamagitan ng iyong lingkod na si Moises nang araw na atasan mo siyang isulat ang iyong Batas sa harapan ng mga anak ng Israel. Sinabi nga niya: ²⁹Kapag hindi ninyo pinakinggan ang aking tinig, ang malaki at napakaraming pulutong na ito ay mauwi sa isang maliit na labi sa gitna ng mga bansang pagkakalatan ko sa kanila. ³⁰Alam kong hindi nila ako pakikinggan dahil sa sila'y mga taong matigas ang ulo. Ngunit magbabalik-loob sila sa lupaing pagtatapunan sa kanila, ³¹at malalaman nilang ako ang Panginoong kanilang Diyos. ³²At pagkakalooban ko sila ng puso at mga taingang nakaririnig. Pupurihin nila ako sa lupaing pagtatapunan sa kanila at aalalahanin nila ang aking pangalan. ³³Wala na silang katigasan ng ulo; tatalikod sila sa masasamang gawain sapagkat magugunita nila kung ano ang nangyari sa kanilang mga ninuno na nagkasala sa harap ng Panginoon. ³⁴Aakayin ko sila sa lupaing matibay kong ipinangako sa kanilang mga ninuno, kina Abraham, Isaac at Jacob. Aangkinin nila iyon at pararamihin ko ang kanilang bilang at hindi na sila malilipol. ³⁵Gagawa ako sa kanila ng isang tipan na walang hanggan; ako ang magiging Diyos nila at sila ang aking magiging bayan. Hindi ko na itataboy ang aking bayang Israel mula sa lupaing ipinagkaloob ko sa kanila.

• **3.9** Ginugunita ng tulang ito sa ilang mga bahagi ang kabanata 28 ng Job.

Kinakausap ng sumulat ang mga nananampalata-yang hangang-hanga sa kultura at materyal na kayamanan ng mga paganong kalugar nila. Ipinaaalaala niya sa mga ito na ang tunay na karunungan ng tao ay hindi puro kaalamang tekniko lamang, ni ang sining ng pagkakamal ng salapi, ni pawang pagninilay lamang

3 ¹Makapangyarihang Panginoon, Diyos ng Israel, isang kaluluwang nagdadalamhati at espiritung balisa ang tumatawag sa iyo. ²Makinig ka, Panginoon, at mahabag sapagkat nagkasala kami sa iyo. ³Naghahari ka magpakailanman samantalang nasasawi kaming walang tigil. ⁴Panginoon, Makapangyarihang Diyos ng Israel, pakinggan mo naman ang mga panalangin ng mga patay ng Israel. Kami ang mga anak ng mga nagkasala sa iyo, na hindi nakinig sa tinig ng kanilang Diyos, kaya nga binagsakan kami ng kapahamakan. ⁵Huwag mo nang alalahanin ang mga pagkakamali ng aming mga ninuno, ngunit alalahanin mo, sa panahong ito, ang iyong kapangyarihan at pangalan. ⁶Ikaw ang Panginoong aming Diyos at pupurihin ka namin, Panginoon. ⁷Kaya nga inilagay mo ang iyong takot sa aming mga puso ay upang tawagin namin ang iyong pangalan. At pupurihin ka namin sa aming pagkakatapon sapagkat inialis namin sa aming mga puso ang lahat ng kasamaan ng aming mga ninuno na nagkasala sa iyo. ⁸Narito pa kami sa aming pagkatapon, sa pinagkalatan mo sa amin at ginawa mo kaming halimbawa ng sumpa, ng kasawiampalad at paghatol dahil sa mga pagkakamali ng aming mga ninuno, na lumayo sa Panginoong aming Diyos.

Sino ang nakatagpo ng karunungan?

• ⁹Makinig ka, Israel, sa mga utos ng buhay, makinig ka upang matuto ng kaalaman.

¹⁰Bakit ka nasa lupain ng iyong mga kaaway, O Israel? Bakit ka tumatanda sa isang bansang banyaga; bakit nadurungisan ka ng mga pagano ¹¹at nabibilang sa mga patay?

¹²Sapagkat tinalikuran mo ang bukal ng karunungan.

¹³Kung nilakaran mo ang daan ng Diyos, kapayapaan ang pananahanan mo magpakailanman.

¹⁴Pag-aralan mo kung nasaan ang kahinahunan, ang Lakas at Pang-unawa, upang malaman mo rin kung nasaan ang habambuhay,

ang liwanag ng mata at kapayapaan.

¹⁵Sino ang makatagpo sa tahanan ng karunungan?

ng tao. Ang karunungan ay malaman ang balak ng Diyos sa paglikha sa mundong ito, at kung ano ang hinihingi ng Diyos sa tao.

Natagpuan ng Judiong nananampalataya ang tunay na karunungan sa mga salita ng Diyos, sa kanyang "Batas." Nalalaman naman ng Kristiyano na ang karunungan naghahari sa sanlibutan ay walang iba kundi ang karunungan nalahad sa mga salita at katauhan ng kanyang Anak na si Jesus.

Sino ang papasok sa kanyang kabangyaman?

¹⁶Nasaan na ang mga pinuno ng mga bansa, ang mga nakapangyari sa mababangis na hayop,

¹⁷at nakipaglaro sa mga ibon sa langit, nag-imbak ng pilak at ginto – na sinandigan ng mga tao

at hindi na nahapo sa pagtitipon nito?

¹⁸Nasaan ang mga mag-aalahas

na di mawari ang kahusayan

¹⁹Wala na sila; bumaba sa mga patay at may ibang humalili sa kanila.

²⁰Nasisiyahan sa liwanag ang bagong salinlahi,

ang mga nasa lupa ngayon,

ngunit hindi pa nila talos ang daan ng kaalaman

²¹upang matagpuan ito.

Hindi siya nakuha ng kanilang mga anak

malayo siya sa kanilang mga landas.

²²Walang nabalitaan sa Kanaan tungkol sa karunungan, walang sinumang nakakita sa kanya sa Teman.

²³Ang mga anak ni Agar, na naghahanap sa makalupang kaalaman,

ang mga mangangalakal ng Median at Teman,

ang mga nagsasalita sa mga bugtong at ang mga pilosopo –

hindi nila alam ang landas ng karunungan,

hindi pa nila natuklasan ang kanyang mga landas.

²⁴O Israel, anong dakila ng bahay ng Diyos, anong lawak ng kanyang saklaw!

²⁵Malaki iyon at walang hangganan, mataas at hindi masukat.

²⁶Isinilang doon ang matatanda at tanyag na mga higante

mataas ang katayuan at bihasa sa digmaan.

²⁷Subalit hindi sila pinili ng Diyos,

hindi sila tinuruan ng landas ng kaalaman,

²⁸at nalipol sila dahil sa kawalan ng hinahon, nalipol sila sa kanilang kahangalan.

²⁹Sino ang umakyat sa kalangitan at naghawak sa karunungan

at nagbaba sa kanya mula sa mga ulap?

³⁰Sino ang nakatawid na sa dagat at natagpuan siya,

at binili siya ng pinakalantay na ginto?

³¹Wala sinumang nakaaalam sa kanyang landas,

wala sinumang nakakaunawa sa kanyang daan.

³²Kilala siya ng nakaaalam ng lahat;

nasuri na siya ng kanyang sariling talino.

Siya na naghanda sa lupa nang panghabampanahon,

at pinuno iyon ng mga hayop,

³³Siya na nagsusugo sa liwanag at ito nama'y pumupunta

sa tumatawag at nanginginig na tumatalima.

³⁴Kumislap ang mga bituing magalak na nagtatanod,

at pagtawag niya ay nagsisisagot: 'Narito kami,'

at nagniningning sa galak para sa kanilang Maykapal.

³⁵Siya nga ang ating Diyos,

walang maaaring ihambing sa kanya.

³⁶Lubusan niyang sinuri ang landas ng kaalaman

at ipinagkatiwala niya ito sa Jacob, na kanyang lingkod,

at sa kanyang minamahal na Israel.

³⁷Kaya napakita na sa lupa ang Karunungan at nakitungo siya sa mga tao.

4 ¹Siya mismo ang Aklat ng mga utos ng Diyos,

ang Batas na mananatili magpakailanman.

Mabubuhay ang lahat ng humahawak sa kanya

at mamamatay naman ang tumatalikod.

²Bumalik ka, Jacob, at kunin mo siya, lumakad kang patungo sa liwanag at sa ningning niya.

³Huwag mong ipaubaya sa iba ang iyong luwalhati

huwag mong ipagbili ang iyong mana sa bansang banyaga.

⁴Mapalad tayo, O Israel:

nahayag sa atin ang ikinalulugod ng Panginoon!

Pag-alih sa Jerusalem

⁵Lakasan mo ang iyong loob, aking bayan, kayong nalabi ng Israel. ⁶Ipinagbili kayo sa mga bansa hindi upang malipol; ginalit ninyo ang Diyos, kaya ibinigay kayo sa kamay ng inyong mga kaaway. ⁷Ginalit ninyo ang inyong Lumikha nang maghandog kayo sa mga demonyo at hindi sa Diyos. ⁸Kinalimutan ninyo ang walang-hanggang Diyos na nagpakain sa inyo. Pinuno ninyo ng kalungkutan ang Jerusalem na nag-aruga sa inyo. ⁹Pagkakita niyang bumagsak sa inyo ang galit ng Diyos, sinabi niya: 'Makinig kayo, mga karatig-lunsod ng Sion, pinadalhan ako ng Diyos ng matinding dalamhati. ¹⁰Nakita kong binihag ang aking mga anak na lalaki at babae, na ipinadala ng Walang-hanggan sa kanila. ¹¹Inaruga ko sila sa gitna ng

tuwa; nakita ko silang umalis, lakip ang luha at kalungkutan. ¹² Huwag magbunyi ang sinuman sa aking pagiging biyuda na tinalikuran na ng lahat. Dahil sa kasalanan ng aking mga anak, nag-iisa ako ngayon sapagkat tinalikuran na nila ang Batas ng Diyos.

¹³ Hindi sila tumalima sa mga alituntunin niyon; ni lumakad sa landas ng kanyang mga utos, at ng disiplinang taglay ang katarungan.

¹⁴ Lumapit kayong mga karatig ng Sion, at alalahanin ang pagkabihag na inilapat ng Walang-hanggan sa aking mga anak na lalaki at babae.

¹⁵ Sapagkat ipinadala niya laban sa kanila ang isang malayong bansa, isang bansang walang-habag at may wikang banyaga.

Wala silang paggalang sa matatanda, at walang habag sa mga sanggol; ¹⁶ inagaw nila ang mahal na lalaking anak ng biyuda, gayundin ang kanyang mga dalaga, at iniwan siyang nag-iisa.

¹⁷ Paano ko kayo matutulungan? ¹⁸ Siya na nagpadala ng mga kasamaang ito sa inyo ang magliligtas sa inyo mula sa kamay ng inyong mga kaaway.

¹⁹ Humayo na kayo sa inyong landas, mga anak ko, at ako naman ay maiiwang mag-isa.

²⁰ Hinubad ko na ang kasuutan ng kapayapaan at isinuot ang sako ng pagpapakasakit. Habambuhay akong tatawag sa Kanya na Walang Hanggan.

²¹ Lakasan ninyo ang inyong loob, mga anak ko, at tumawag sa Diyos. Ililigtas niya kayo sa karahasan ng kaaway.

²² Mula sa Kanya na Walang-hanggan ang maaasahan kong pagliligtas sa inyo; inaliw na ako ng Banal sapagkat malapit na niyang ipakita sa inyo ang kanyang habag.

²³ Sa gitna ng luha at pagluluksa, nakita ko kayong umalis, ngunit sa gitna ng galak at tuwa ay ibabalik kayo sa akin ng Diyos magpakailanman.

²⁴ Kung paano nakita ng mga karatig ng Sion ang inyong pagkabihag, gayundin nila makikita kaagad ang inyong kaligtasan na nanggagaling sa Diyos, kasama ang dakilang luwalhati at ningning ng Walang-hanggan.

²⁵ Mga anak, pagtiisan ninyo ang kaparusa-hang dumating sa inyo mula sa Diyos. Inusig kayo ng kaaway, ngunit malapit na ninyong makita ang kanyang pagbagsak at yuyurakan ninyo siya.

²⁶ Lumakad sa baku-bakong landas ang aking mga minamahal na tinangay tulad ng isang kawan na ninakaw ng mga kaaway. ²⁷ Lakasan ninyo ang inyong loob, mga anak ko, at tumawag kayo sa Diyos, sapagkat aalalahanin kayo ng nagdala sa inyo sa pagkakatapon.

²⁸ Kaya kung paano kayo nagpasyang lumayo sa Diyos, bumalik kayo sa kanya at hanapin siya nang makasampung ibayo. ²⁹ Sapagkat siya na nagpadala sa inyo ng mga kasamaang ito ay siya ring magliligtas sa inyo at magdadala ng kaligayahang walang-hanggan.

³⁰ Lakasan mo ang inyong loob, Jerusalem. Siya na nagpangalan sa iyo ang aaliw sa iyo.

³¹ Sumpain ang gumawa ng masama sa iyo at nagalak sa inyong pagbagsak. ³² Sumpain ang mga lunsod na umalipin sa inyong mga anak; sumpain ang bansang kailangang panirahan nila.

³³ Kung paanong nagalak ang bansang iyon sa inyong pagbagsak at nasiyahan sa inyong pagguho, gayundin ang kanyang sasapitin at pagkawasak.

³⁴ Aagawin ko sa kanya ang galak ng isang mataong lunsod; mauwi sa pagluluksa ang kanyang kapalaluan.

• ³⁵ Bababa sa kanya ang isang apoy mula sa Walang-hanggan at magdiringas iyon nang maraming araw. Pananahanan siya ng mga demonyo sa matagal na panahon.

³⁶ Jerusalem, tumingin ka sa silangan, at pagmasdan ang galak na dumarating sa iyo mula sa Diyos.

³⁷ Tingnan mo't dumarating na ang inyong mga anak na nagsipangalat. Sama-sama silang bumabalik mula sa Silangan at sa Kanluran, sa utos ng Banal, at pinagpapala sila ng luwalhati ng Diyos.

5 ¹ Jerusalem, hubarin mo ang inyong kasuutan ng pagluluksa at dalamhati, isuot mo ang kagandahan ng luwalhati ng Diyos magpakailanman.

² Balutin mo ang inyong sarili sa kabanalan na nanggagaling sa Diyos, iputong mo sa inyong ulo ang kaluwalhatian Niya na Walang-hanggan.

³ Sapagkat ipakikita ng Diyos ang inyong kainingningan saanman sa ilalim ng Kalangitan.

⁴ Tatawagin ka niya magpakailanman: "Kapayapaan sa Katarungan" at "Luwalhati sa Takot sa Panginoon."

• 4.35 Pagkatapos ng mga panaghoy sa mga bersikulo 5-35, pansinin natin ang pagtatapos na puno ng pag-asa at galak (4:36-5:9), na katulad ng mga kabanata 60-62 ng Isaias.

⁵ Bumangon ka, Jerusalem, tumindig sa kitaasan. Tumingin kang pa-Silangan at masdan mong nagkakatipon ang iyong mga anak, mula sa paglubog ng araw hanggang sa pagsikat niyon, sa tinig ng Banal; masaya sila sapagkat inalaala sila ng Diyos.

⁶ Iniwan ka nilang lakad, tangay ng kaaway. Aakayin silang pabalik ng Diyos, maluwalhating pasan tulad ng mga batang hari.

⁷ Sapagkat itinakda na ng Diyos na ibaba ang bawat mataas na bundok at ang walang-hanggang kaburulan, punuin ang mga lambak at patagin ang lupa, upang makalakad nang ligtas ang Israel na kasama ang Luwalhati ng Diyos.

⁸ Pati ang mga kagubatan at ang mababangong punungkahoy ay magbibigay ng lilim sa Israel sa utos ng Diyos. ⁹ Sapagkat aakayin ng Diyos ang Israel na may kagalakan sa liwanag ng kanyang Kaluwalhatian, kasama ang kanyang habag at katarungan.

Ang sulat ni Jeremias

6 • *Ito ang kopya ng liham na ipinadala ni Jeremias sa mga bihag na itatapon sa Babilonia ng hari ng Babilonia, upang ipaalam sa kanila ang mga itinagubilin ng Diyos sa kanya.*

¹ Dahil sa mga kasalanang ginawa ninyo laban sa Diyos, dadalhin kayo sa Babilonia bilang bihag ni Nabucodonosor na hari ng Babilonia. ² Pagdating ninyo sa Babilonia, mananatili kayo roon nang maraming taon - nang mahabang panahon, hanggang pitong salinlahi; ngunit pagkatapos ay iuwi ko kayo sa gitna ng kapayapaan.

³ Sa Babilonia, makakakita kayo ng mga diyus-diyusang pilak, ginto at kahoy, pasan ng mga tao, at kinasisindakan ng mga pagano. ⁴ Mag-ingat kayo! Huwag ninyong tularan ang ginagawa ng mga dayuhan at huwag kayong patatakot sa mga diyus-diyusan ⁵ kapag nakita ninyong nagsisiksikan ang mga tao sa harapan at likuran upang sambahin ang mga ito. ⁶ Sa halip ay sabihin ninyo sa inyong sarili: 'Panginoon, ikaw ang dapat naming sambahin.' Kasama ninyo ang aking anghel upang pangalagaan ang inyong buhay.

⁷ Pinakinis ng manggagawa ang dila ng mga diyus-diyusan, at kahit na yari sa ginto at pilak, kabulaanan pa rin iyon sapagkat hindi makapangusap. ⁸ Tulad ng pag-aayos sa isang dalagang gustong magpaganda, gumagawa ng mga

gintong korona ang mga pagano para sa mga diyus-diyusang ito. ⁹ Gayunman, paminsan-minsan ay ninanakaw ng mga pari ang ginto at pilak mula sa kanilang mga diyus-diyusan, para sa kanilang sariling kapakanan at sa mga babaeng bayaran sa kanilang templo.

¹⁰ Dinadamitan man nila na kagaya ng mga tao, ang mga diyus-diyusang ito na yari sa ginto, pilak at kahoy, ay hindi makapagsanggalang ng sarili laban sa kalawang o anay. ¹¹ Kayat matapos silang suotan ng kulay-tube, pinupunasan ang kanilang mukha dahil sa makapal na alikabok sa templo na bumabalot sa kanila.

¹² May hawak na setro ang diyus-diyusan, tulad ng gobernador ng isang probinsiya, ngunit hindi niya mapatay ang nagkasala sa kanya. ¹³ May hawak siyang espada at palakol sa kanang kamay, ngunit wala siyang magawa sa digmaan o sa mga magnanakaw. ¹⁴ Pinatutunayan nito na hindi sila diyos; huwag ninyo silang katakutan.

¹⁵ Walang kabuluhan kaninuman ang isang basag na palayok. Gayundin ang mga diyus-diyusang ito na inilalagay sa kanilang templo.

¹⁶ Ang kanilang mga mata ay puno ng alikabok na ikinakalat ng mga pumapasok. ¹⁷ Isinasara at ikinakandado ng mga pari ang mga pinto ng templo at baka pasukin ng mga magnanakaw ang mga ito: waring mga pintong maingat na ipinipinid sa isang taong nagkasala sa hari o sa isang hinatulan ng kamatayan. ¹⁸ Nagsisindi sila para sa diyus-diyusan ng mga ilawang higit na marami kaysa para sa kanilang sarili, ngunit wala ni isang makita ang diyus-diyusan. ¹⁹ Tulad lamang siya ng mga haligi ng templo, at ibinubulong ng ilan na kinain na raw ng anay ang nasa loob; kinakain na ng uod na galing sa lupa ang diyus-diyusan at ang kanyang kasuutan, ngunit wala siyang nararamdaman. ²⁰ Nangingitim na ang kanilang mga mukha dahil sa usok sa templo. ²¹ Dumadapo ang mga kuwago, mga langay-langayan at iba pang ibon sa kanilang ulo at balikat, at humahapon din ang mga pusa. ²² Kaya alam ninyo na hindi sila mga diyos; huwag matakot sa kanila.

²³ Kapag hindi inalis ang kalawang sa gintong palamuti nila, hindi sila magniningning. Kahit noong imolde sila ay wala silang naramdaman. ²⁴ Maaaring binili sila sa mataas na halaga, ngunit wala pang hininga ng buhay sa kanila. ²⁵ Sa pagpasan sa kanila ng mga tao dahil wala silang paa, inilalantad sa madla ang kanilang kahihiyan. Anong laking gulo para sa mga su-

• **6.1** Binabalaan din tayo ng paglalahad na ito laban sa maling debosyon at labis na pagpapahalaga sa mga imahen.

masamba kapag sila ay nabubuwal! Kailangan pa silang ibangon. ²⁶Maibangon man ay hindi naman gagalaw. Kapag nakakiling ay hindi matuwid ang sarili. Kaya ang pag-aalay sa kanila ay tulad ng pag-aalay sa mga patay.

• ²⁷Ipinagbibili ng mga pari, at napapakinabangan, ang mga handog. Inaasnan ng kanilang mga maybahay ang natitira ngunit hindi binibigyan ang mga dukha at walang-kaya. Maging ang mga babaeng buntis o hindi malinis dahil may regla ay humihipo sa mga handog. ²⁸Makikitang hindi sila diyos, at huwag matakot sa kanila.

²⁹Paano sila matatawag na diyos? Mga babae ang nagdadala ng handog sa mga ito na yari sa pilak, kahoy at ginto. ³⁰Nananatiling nakaupo ang mga pari sa templo, warak ang kanilang kasuutan, inahit ang buhok at balbas at walang takip sa ulo. ³¹Umaatungal at umiyyak sila sa harapan ng kanilang mga diyus-diyusan tulad ng ginagawa sa handaan para sa patay. ³²Ipinasusuot ng mga pari sa kanilang maybahay at mga anak ang kasuutang kinuha sa mga diyus-diyusan. ³³Hamakin man sila o pakitunguhan nang wasto ay hindi sila makaganti. Hindi sila makapagluklok o makapagpabagsak ng hari. ³⁴Hindi sila makapagbigay ng kayamanan o salapi, at kapag may nanumpa sa kanila at hindi nakatupad, hindi nila ito pinapagbabayad. ³⁵Hindi nila masagip sa kamatayan ang isang tao o matulungan ang mahina laban sa makapangyarihan. ³⁶Hindi nila maibalik ang paningin ng bulag o mailigtas sa paghihirap ang sinuman. ³⁷Hindi nila magawang kaawaan ang biyuda o tulungan ang ulila.

³⁸Tulad lamang sa mga batong tinapyas sa bundok ang mga kahoy na ito na tubog sa ginto at pilak at mapapahiya ang sasamba sa kanila. ³⁹Kaya paanong mapaniniwalaan at maipahahayag ng sinuman na sila ay mga diyos?

⁴⁰Ang mga Kaldeo na rin ang nagdadala ng kahihyan sa kanilang diyus-diyusan. Kapag nakakita sila ng taong hindi makapagsalita dahil pipi, inihaharap nila ito kay Bel at isinasamo na papagsalitaan ito, na para bang nakakaunawa ang diyus-diyusan! ⁴¹Silang may isip ay hindi makatalikod sa mga diyus-diyusang walang pang-unawa! ⁴²Ang mga babaeng may taling kordon sa baywang ay nakaupo sa kalye at nagsusunog ng darak. ⁴³Kapag nahatak ang isa sa kanila ng isang nagdaraan at ito ay nakipagtalik sa kanya, tinutuya niya ang kanyang kasamahan na hindi napili kung kaya hindi nalagot ang kordon niyon. ⁴⁴Lahat ng naganap sa tabi ng mga diyus-diyusan ay kabu-

laanan. Paano sila maituturing o maipahahayag na mga diyos?

⁴⁵Binuo sila ng mga manggagawa at platero at hindi na sila magiging anupaman liban sa kung anong gustong gawin ng mga iyon sa kanila. ⁴⁶Hindi nabubuhay nang matagal ang gumawa sa kanila; kaya't paanong magiging diyos ang likha ng kamay niyon? ⁴⁷Ang tanging iniwan niyon sa mga inapo ay kabulaanan at kahihyan.

⁴⁸Sapagkat kung dumarating ang digmaan o iba pang sakuna, nagtatanungan ang mga pari kung saan sila magkakanlong kasama ang kanilang mga diyus-diyusan. ⁴⁹Paanong hindi mapaniniwala ang sinuman na ang hindi makapagliligtas sa digmaan o sakuna ay hindi diyos? ⁵⁰Patutunayan sa huli na bulaan lang ang mga kahoy na ito na tubog sa pilak at ginto. Magiging maliwanag sa lahat ng hari at bansa na hindi sila diyos, ngunit likha lamang ng tao at walang ginagawang anuman ang Diyos sa pamamagitan nila. ⁵¹Mayroon pa bang hindi kumbinsido na ang mga ito ay hindi diyos?

⁵²Hindi sila makapaglagay ng hari sa isang bansa o makapagbigay ng ulan sa mga tao. ⁵³Wala silang kakayahang kumilala ng katarungan o magligtas ng api. Wala silang silbi, tulad ng mga uwak sa pagitan ng langit at lupa. ⁵⁴Kapag tinatamaan ng kidlat ang kanilang templo na yari sa kahoy at tubog sa pilak at ginto, nakatatakas upang maligtas ang mga pari, ngunit nasusunog ang mga diyus-diyusan na kasama ng mga biga. ⁵⁵Hindi sila makalaban sa hari o sa hukbo ng mga kaaway. ⁵⁶Paanong matatanggap o mapaniniwalaan na sila ay mga diyos?

⁵⁷Hindi makaligtas sa mga magnanakaw o tulisan ang mga diyus-diyusang yari sa kahoy at tubog sa pilak at ginto. Higit na makapangyarihan kaysa kanila ang mga tulisan at hinuhubaran sila ng mga ito ng kanilang ginto, pilak at kasuutan. Hindi nila maipagtanggol ang kanilang sarili.

⁵⁸Mas mabuti pang maging hari, na nakapagpapakita ng kapangyarihan, o kahit isang palayok na may kabuluhan sa may-ari, kaysa maging huwad na diyos; mas mabuti pang maging pinto na nagtatanod sa nasa loob ng bahay, o isang kahoy na haligi sa isang maharlikang palasyo, kaysa maging huwad na diyos. ⁵⁹Naglilingkod sa atin at sumusunod sa Diyos ang araw, buwan at mga bituin na kumikislap ⁶⁰Gayundin ang kidlat na magandang panoorin, at ang hanging umihip sa lahat ng lugar, ⁶¹at ang mga ulap na dumaraan sa buong lupain sa utos ng Diyos, at ang apoy na galing sa kaitaan

upang tupukin ang kabundukan at kagubatan. ⁶²Ngunit hindi maihahambing sa kagandahan at sa kapangyarihan ng mga ito ang mga bagay na iyong yari sa kahoy. ⁶³Kaya't hindi dapat paniwalaan o sabihin na sila ay mga diyos, yamang wala silang kapangyarihang maggawad ng katarungan o magbigay ng kabutihan sa sangkatauhan. ⁶⁴Yamang alam ninyo na hindi sila diyos, huwag kayong matakot sa kanila.

⁶⁵Hindi nila maisumpa o mapagpala ang mga hari. ⁶⁶Hindi maipakita sa mga bansa ang mga palatandaan sa kalangitan. Hindi sila makasikat tulad ng araw o makapagbigay ng liwanag tulad ng buwan. ⁶⁷Mas may kabuluhan pa ang mga hayop na nakapangangalaga sa sarili sa pamamagitan ng pagtakas o pangangan-

long. ⁶⁸Anupa't hindi mapatunayan sa atin, sa anumang paraan, na sila'y diyos; dahil dito, huwag kayong matakot sa kanila.

⁶⁹Sapagkat tulad sa panakot sa ibon sa tani-man ng milon, walang napangangalagaan ang mga diyus-diyusang ito na yari sa kahoy at tubog sa pilak at ginto. ⁷⁰Maihahambing ang mga kahoy na diyus-diyusang ito sa isang matinik na puno sa halamanan na maaaring dapuan ng alinmang ibon, o sa isang bangkay na itina-pon sa isang madilim na lugar. ⁷¹Makikilala ninyo sa suot nilang kulay-ube na nabubulok na, na hindi sila diyos. Sa wakas, kinakain sila ng anay at nagiging kahihyan sa kanilang bansa. ⁷²Mas mabuti pa ang isang matuwid na tao na walang diyus-diyusan, hindi siya mapapahiya.